

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a Mgr. Petra Melichera v právnej veci žalobcu: **R. G., P., M.**, zastúpeného JUDr. J. U., advokátom, C., L., T., proti žalovanému: **Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky** (pôvodne **Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky**, Mierová 23, 815 11 Bratislava) Vazovova 2, Bratislava, za účasti: **R. V., P., M.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. 49661/2002 zo dňa 14. júla 2004, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/296/2004-100 zo dňa 28. apríla 2010, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/296/2004-100 zo dňa 28. apríla 2010 **p o t v r d z u j e** vo veci samej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/296/2004-100 zo dňa 28. apríla 2010 v časti o trovách účastníka konania a v časti o trovách štátu **z r u š u j e** a **v r a c i a** mu na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250j ods. 2 písm. c/, e/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil a vrátil na ďalšie konanie žalovanému rozhodnutie zo dňa 14. júla 2004, č. 49661/2002 v spojení s rozhodnutím Colného úradu Bratislava zn. 14178/2002-520110/31-29 zo dňa 31. júla 2002, ktorým žalovaný ako odvolací orgán zmenil prvostupňové rozhodnutie Colného úradu Bratislava tak, že nahradil výrokovú časť a odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a konania ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, pretože zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci, ako aj z dôvodu zistenia vady, ktorá má vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, spočívajúcej v neumožnení žalobcovi nazrieť do spisu napriek jeho žiadosti.

Krajský súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že žalovaný ustálil skutkový stav tak, že dňa 25. októbra 2000 prepravila rumunská právnická osoba S., na územie Slovenskej republiky tovar s obchodným pomenovaním „D.“, deklarovaný ako čistiaci roztok pre potravinársky priemysel. Tovar bol prepustený do colného režimu tranzit rozhodnutím Colného úradu Bratislava č. 522206020084 a mal byť v zmysle podmienok režimu, do ktorého bol prepustený, dodaný Colnému úradu Bratislava – pobočke Bratislava 4. Ďalej zistil, že tovar nebol dodaný colnému úradu určenia, ani inému colnému orgánu. V skutočnosti nezrealizované dodanie tovaru Colnému úradu Bratislava – Malacky, v rozpore so skutočnosťou potvrdil colník R. V.. Tovar bol nezákonne odňatý spod colného dohľadu, čím vznikol colný dlh.

Súd prvého stupňa sa stotožnil s názorom žalobcu, že vo veci nebol úplne zistený skutkový stav a nebolo možné dostatočne právne posúdiť, či došlo v minulosti k odňatiu tovaru spod colného dohľadu, o aký tovar sa malo jednať a či vôbec vznikol colný dlh, prípadne v akej výške. Pokladal za potrebné prihliadnuť aj na námietku, že výpovede R. M., R. A., P. P., R. V., G. M. a svedka R. G. boli získané vyšetrovateľom Krajského úradu vyšetrovania Policajného zboru v rozpore s § 165 Trestného poriadku, nakoľko právny zástupca žalobcu nebol prítomný na týchto úkonoch napriek jeho žiadosti o upovedomenie o ich konaní, oznámenej vyšetrovateľovi. Konštatoval, že napriek skutočnosti, že správne

konanie je konaním samostatným, tým, že sa žalovaný opiera najmä o zápisnice získané z trestného spisu, súd sa musel zaoberať námietkami o legálnosti získaných dôkazných prostriedkov. Mal za to, že je potrebné zvážiť použitie týchto dôkazov v správnom konaní, pričom v každom prípade mali byť na preukázanie právnej úvahy žalovaného zabezpečené aj iné dôkazy, než výlučne z trestného spisu, aby bol skutkový stav zistený čo najúplnejšie.

Pokladal za správne tvrdenie žalobcu o súvislosti trestného konania vedeného proti nemu a preskúmaného správneho konania s tým, že prípadné rozhodnutie vydané v trestnom konaní má význam aj pre žalobou napadnuté správne konanie. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na skutočnosť, že do vynesenia napadnutého rozsudku nebol v trestnom konaní vydaný právoplatný odsudzujúci alebo oslobodzujúci rozsudok.

Za dôvodnú považoval krajský súd taktiež námietku žalobcu ohľadne potreby preukázania vedomosti odňatia tovaru spod colného dohľadu. Podľa krajského súdu s poukazom na § 198 ods. 3 písm. b/ zákona č. 180/1996 Z. z. Colný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „colný zákon“) musí byť v prípade žalobcu preukázaná vedomosť o tom, že sa tovar odníma spod colného dohľadu, preto bolo na žalovanom, aby preukázal, že žalobca v postavení colného orgánu si bol vedomí odňatia tovaru spod colného dohľadu. Krajský súd ďalej rozviedol, že povinnosťou žalovaného bolo aj uviesť, ktorú konkrétnu povinnosť uvedenú v ustanovení colného zákona žalobca ako colník porušil. Podľa názoru krajského súdu v tomto smere nie je postačujúca úvaha správneho orgánu, že žalobca si ako colník musel byť vedomí toho, že nezaevidovaním tovaru do registra odoslaného tovaru spôsobí možnosť odňatia tovaru spod colného dohľadu. Podľa prvostupňového súdu vedomosť o odňatí tovaru spod colného dohľadu musí byť jednoznačná, nepostačuje možnosť takejto vedomosti, pričom krajský súd zároveň nevylučuje, že takéto konanie môže byť dôvodom pre vyvodenie disciplinárnej zodpovednosti, avšak pre oznámenie colného dlhu musí byť vedomosť colníka o odňatí tovaru spod colného dohľadu preukázaná jednoznačne.

K spôsobu získavania dôkazov a podkladov pre prvostupňové rozhodnutie o určení colného dlhu krajský súd uviedol, že zápisnice o výsluchoch získané z trestného spisu môžu byť použité ako dôkaz v správnom konaní. Pokiaľ sú ale spochybnené neskoršími výsluchmi, mal by správny orgán svoje tvrdenia podložiť aj inými dôkazmi.

S ohľadom na uvedené súd prvého stupňa dospel k záveru, že správny orgán mal vykonať ústne pojednávanie, predvolať a vypočuť svedkov a vykonať v rámci pojednávania ďalšie dôkazy pre úplné zistenie skutkového stavu a nie sa len obmedziť na získané zápisnice o výsluchoch.

Vo vzťahu k námietke žalobcu, že správny orgán napriek jeho žiadosti mu neumožnil nazretie do spisu, krajský súd poukázal na § 23 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) (ďalej len „Správny poriadok“), z ktorého znenia vyvodil, že nazeranie do spisu účastníkom správneho konania a nazeranie do spisu jeho právnym zástupcom sú dve samostatné práva, ktoré nie je možné zamieňať a nie je možné nahradiť uplatnené právo účastníka správneho konania o nazretie do spisu, poskytnutím týchto práv iba nazeraním právnym zástupcom v prípade, že si účastník správneho konania vymienil, že chce do spisu nazrieť osobne sám. Vyslovil, že právny zástupca účastníka nemusí bezpodmienečne mať tak rozsiahle vedomosti o skutku a prejednávanej veci ako účastník správneho konania a takto by mu mohli „ujst“ súvislosti vyplývajúce zo spisu z výsluchu svedkov o ostatných dôkazoch, ktoré môžu svedčiť v prospech žalobcu, čím by tento mohol byť jednoznačne ukrátený na svojich právach. Súčasne dal do pozornosti, že správny orgán nepoučil účastníka konania o okruhu možných foriem nazerania do spisov, o možnosti robiť z nich aj odpisy a kópie, hoci vyhotovenie kópie zo spisového materiálu je právom účastníka konania, ktoré je garantované ustanovením § 23 ods. 2 Správneho poriadku.

Krajský súd v priebehu konania prostredníctvom Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Rumunsku zistil, že právnická osoba S. zanikla bez právneho nástupcu a bola vymazaná z príslušného obchodného registra.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný včas odvolanie v ktorom uviedol, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, preto ho žiada zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Krajský súd sa podľa žalovaného stotožnil s názorom žalobcu poukazujúceho na súvislosť medzi prebiehajúcim trestným konaním a správny konaním, s tým že prebiehajúce trestné konanie má význam aj pre správne konanie. S touto otázkou sa žalovaný vysporiadal vo svojom rozhodnutí zn. 49661/2002 vydanom dňa 14. júla 2004. Poukázal na rozdielnosť právnej úpravy a sledovaného účelu v správnom konaní a trestnom konaní, ako aj skutočnosť, že spolu nesúvisia. Uviedol, že príslušný trestný súd konajúci

v danej veci vo svojom rozsudku nerozhodne o tom, že sa skutok nestal, ale či je určitá osoba za tento skutok trestnoprávne zodpovedná. Teda neskúma otázku zodpovednosti určitej osoby za vzniknutý colný dlh a jeho právnu kvalifikáciu za dlžníka podľa príslušných ustanovení colných predpisov, ale jeho vinu alebo nevinu za trestný čin. Doplnil, že podmienkou na vznik colného dlhu nie je otázka, či sa dlžník dopustil trestného činu, ale to, či sa podieľal na nezákonnom odňatí tovaru spod colného dohľadu.

Ďalej žalovaný namietal, vyslovený právny názor súdu, že sa dôsledne nevysporiadal s otázkou preukázania vedomosti žalobcu (prípadne iných osôb) ako dlžníkov o tom, že predmetný tovar sa odníma spod colného dohľadu. Uviedol, že žalobca a ostatní spoludlžníci boli právne kvalifikovaní podľa § 198 ods. 3 písm. b/ colného zákona, podľa ktorého ustanovenia je dlžníkom každá osoba, ktorá sa na odňatí tovaru spod colného dohľadu zúčastnila a bola si vedomá alebo si mala byť vedomá, že tovar sa odníma spod colného dohľadu. Pre riadny výkon colného dohľadu podľa § 5 ods. 1 colného zákona rozumie súhrn úkonov a opatrení, ktorých vykonávanie patrí do pôsobnosti colných orgánov. Podľa § 6 ods. 1 colného zákona sa pri colnom dohľade zisťuje druh, množstvo a iné skutočnosti o tovare, ktoré sú potrebné na posúdenie, či sa dovoz, vývoz alebo tranzit tovaru uskutočňujú alebo uskutočnili v súlade s colnými predpismi a osobitnými predpismi. Pre naplnenie podmienok právnej kvalifikácie dlžníka v zmysle § 198 ods. 3 písm. b/ colného zákona je síce potrebné preukázať vedomosť alebo možnosť vedomosti určitej osoby o tom, že tovar sa odníma spod colného dohľadu, avšak nie je potrebné preukazovať porušenie konkrétneho ustanovenia colného zákona touto osobou. Pre naplnenie právnej kvalifikácie určitej osoby ako dlžníka podľa § 198 ods. 3 písm. b/ colného zákona s ohľadom na formuláciu uvedeného zákonného ustanovenia nie je potrebné tejto osobe preukázať vedomosť o tom, že sa určitý tovar odníma spod colného dohľadu (netreba dokazovať úmyselné alebo aspoň vedomé konanie), ale stačí preukázať tejto osobe nepriamy úmysel, t.j. skutočnosť, že táto osoba si mala byť vedomá, že tovar sa odníma spod colného dohľadu. Pre riadny výkon colného dohľadu je nevyhnutné, aby bol tovar, ktorý je predložený colným orgánom, a ktorý sa nachádza pod colným dohľadom riadne evidovaný, a aby boli colnými orgánmi archivované všetky dokumenty (napr. príslušné diely JCD), na základe ktorých možno colný dohľad nad predmetným tovarom riadne vykonávať. Nezapísanie tovaru, predloženého colným orgánom do evidencie vedenej týmito orgánmi (register odoslaného tovaru) a priame zničenie písomných dokumentov týkajúcich sa colného konania vo vzťahu k tomuto tovaru, znemožňuje riadny výkon colného dohľadu

a umožňuje odňatie tovaru spod colného dohľadu. V danom prípade je zrejmá priama súvislosť medzi konaním žalobcu a medzi znemožnením výkonu colného dohľadu nad tovarom a jeho nezákonným odňatím spod colného dohľadu. Zo skutkového stavu veci je zrejmé, že žalobca a spoludlžníci sa svojim aktívnym a vedomým konaním zúčastnili na nezákonnom odňatí predmetného tovaru spod colného dohľadu. Podľa žalovaného vedomosť žalobcu o tom, že sa predmetný tovar nezákonne odníma spod colného dohľadu bola jednoznačne preukázaná i prostredníctvom výpovedí zaobstaraných pri vyšetovaní. S ohľadom na argument súdu prvého stupňa, že zápisnice s výpoveďami účastníkov konania je možné použiť ako dôkaz v správnom konaní, avšak je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že žalobca ako aj ostatné stíhané osoby svoje výpovede popreli, ako aj, že výsluchy boli vykonané pred vznesením obvinení a bez obhajcu, uviedol, že colné orgány nemôžu hodnotiť, či boli výsluchy vykonané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku. Doplnil, že pri rozhodovaní colných orgánov boli ako dôkaz použité len tvrdenia, ktoré boli jednoznačne preukázateľné, pričom proti žalobcovi svedčia výpovede p. V. a p. B., ktorí ho zhodne označili za osobu, ktorá ich na uvedenú činnosť nahovorila, predložila im doklady a vyplatila odmenu. Správny orgán prvého stupňa získal tieto výpovede zákonným spôsobom. Ak žalobca videl vo výpovediach colníkov, použitých ako podklad k vydaniu rozhodnutia rozporu, mal na ne poukázať. Súčasne dal do pozornosti, že uvedené osoby svojimi výpoveďami nemohli nič získať, naopak dvaja z nich si sami privodili trestné stíhanie a ani po vznesení obvinenia svoju výpoveď danú v pozícii svedka nezmenili.

Krajskému súdu vyčítal nesprávnosť jeho záveru, že vo veci nebol úplne zistený skutkový stav a nebolo možné dostatočne právne posúdiť, či došlo v minulosti k odňatiu tovaru spod colného dohľadu, o aký tovar sa malo jednať a či vôbec vznikol colný dlh, a v akej výške. Namietal, že pri posudzovaní skutkového stavu v predmetnom prípade vychádzali colné orgány aj z tvrdení R. V., ktorý sa na odňatí tovaru spod colného dohľadu podieľal, je spoludlžníkom a na svojej výpovedi zotrval pred aj po vznesení obvinenia na jeho osobu. Vo vzťahu k jeho výpovediam súd nekonštatoval, že by boli získané v rozpore s § 165 Trestného poriadku. Uviedol, že sa pridriava informácií zachytených v žalobou napadnutých rozhodnutiach i vo vyjadrení k žalobe, ktoré tvoria súčasť spisového materiálu. Predmetný tovar bol vyložený na území Slovenskej republiky ako aj to, že vozidlo vstúpilo do Slovenskej republiky ložené a vystúpilo ložené iným tovarom alebo prázdne, je záver podporený dôkazmi, že tovar bol na území Slovenskej republiky vyložený. Zdôraznil, že skutočnosť, že

colné orgány nemajú vedomosť o tom, kde bol tovar vyložený a kde sa nachádza, naplnia príklad odňatia tovaru spod colného dohľadu a jednoznačne nezakladá dôvod na to, aby colný dlh nebol vymeraný. O aký tovar išlo preukazujú listinné dôkazy, o ktoré sa colný úrad opiera pri zaradení tovaru do PpKN a určení výšky colného dlhu. Poukázalo najmä na písomné colné vyhlásenie podané na karnete TIR č. JX30598907, ktorým bol do colného režimu tranzit prepustený tovar s obchodným pomenovaním D., deklarovaný ako čistiaci roztok pre potravinársky priemysel a rozhodnutie Colného úradu Bratislava, ktorým bol tento tovar prepustený do colného režimu tranzit ev. č. 522206020084. Súčasne dal do pozornosti skutočnosť, že pôvodný colný dlh bol zaplatený poštovou poukážkou na pošte v Malackách. Colné orgány tiež vychádzali z informácií poskytnutých orgánmi colných správ v Rumunsku na základe vykonanej laboratórnej analýzy a v Maďarsku, ktoré poskytlo doklady týkajúce sa prevozu predmetného tovaru cez územie Maďarskej republiky a jeho následného vstupu na územie Slovenskej republiky dňa 25. októbra 2000, kedy bolo aj vážené a zo skutočnosti, že vozidlo vystúpilo z územia Slovenskej republiky ložené iným tovarom – oceľovými rúrami dňa 28. októbra 2000 cez Colný úrad Fiľakovo – pobočka Kráľ. Z uvedených skutočností vyvodil záver, že predmetom dovozu a odňatia spod colného dohľadu mohol byť iba taký tovar, aký bol naložený. Ohľadom výšky colného dlhu uviedol, že táto bola zákonným spôsobom vypočítaná v predmetných rozhodnutiach Colného úradu Bratislava, ako aj žalovaného.

Ohľadom záveru krajského súdu, že správny orgán mal vykonať ústne pojednávanie, predvolať a vypočuť účastníka konania, predvolať a vypočuť svedkov a vykonať v rámci pojednávania ďalšie dôkazy pre úplné zistenie skutkového stavu namietal, že zápisnice o výsluchoch sú verejnými listinami a skutočnosť v nich uvedené sú, pokiaľ sa nepreukáže opak, považované za pravdivé bez ďalšieho zisťovania. Preto prvostupňový správny orgán aj v súlade so zásadou hospodárnosti konania ďalej svedkov nepredvolával. Doplnil, že v prípade zápisníc o výsluchoch p. V. a p. B., ktorých obsah vzájomne korešponduje, nedošlo k ich neskoršiemu popretiu, teda nie je zrejmé, prečo by colné orgány mali opätovne vykonávať ten istý dôkaz, ktorý už bol vykonaný. Naďalej sa pridržel toho, že aj žalobca mal právo navrhnúť dôkazy, na čo bol upozornený. Ďalej uviedol, že pri posudzovaní skutkového stavu veci nevychádzal len z výpovede žalobcu, ale aj z ďalších vykonaných dôkazov, ktoré tvorili podklad pre vydanie rozhodnutia, a na základe ktorých boli žalobca a ostatní spoludlžníci právne kvalifikovaní ako dlžníci.

Súčasne namietal nesprávnosť záveru súdu prvého stupňa vo vzťahu k žiadosti žalobcu o nahliadnutie do spisu, nakoľko zo spisového materiálu je podľa žalovaného zrejmé, že o nahliadnutie do spisu nežiadal žalobca, ale jeho právny zástupca požiadal o to, aby bol žalobca navštívený v ústave na výkon väzby. Poukázal na skutočnosť, že žalobca po prepustení z vyšetrovacej väzby do spisu nahliadol, a to celkom dvakrát, pričom tak mohol využiť všetky z toho vyplývajúce oprávnenia. Dodal, že účastník konania bol zastúpený právnym zástupcom nielen v trestnom konaní, ale aj v správnom konaní, teda zvolený právny zástupca za neho vykonával (resp. bol povinný vykonať) všetky potrebné úkony smerujúce k ochrane práv a oprávnených záujmov žalobcu, či už ako obvineného v trestnom konaní alebo ako účastníka správneho konania. Zároveň namietal, že z rozsudku súdu prvého stupňa, ani z vyjadrení či podaní žalobcu alebo jeho právneho zástupcu nie je zrejmé, akým konkrétnym spôsobom, a z akého dôvodu boli tým, že do spisu nahliadol v čase väzby žalobcu len jeho právny zástupca, poškodené práva a oprávnené záujmy žalobcu. Z uvedeného vyvodil, že nie je určená konkrétna skutočnosť, ktorá bola žalobcovi ako účastníkovi konania známa, a ktorú naopak nepoznal jeho právny zástupca, čo malo účastníkovi konania pri znemožnení osobného nahliadnutia do spisu spôsobiť takú vážnu ujmu, že je dôvodom na zrušenie žalobou napadnutého rozhodnutia.

V závere odvolania namietal výšku a spôsob určenia náhrady trov konania v napadnutom rozsudku súdu prvého stupňa. Mal za to, že z neho nie je zrejmé, na základe akých skutočností boli trovy konania určené vo výške 2923,90 € a čo ich tvorí. Zároveň poukázal aj na absenciu dôvodu a konkrétneho ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, podľa ktorého bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť súdu náhradu nákladov na preklad vo výške 465 €.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny potvrdiť, nakoľko sa s ním stotožnil po skutkovej ako aj po právnej stránke. Uviedol, že odňatie tovaru spod colného dohľadu, resp. či vôbec k nemu došlo, alebo nie nebolo žiadnym spôsobom skutkovo preukázané. Taktiež nebola preukázaná vedomosť, že tovar bol odňatý spod colného dohľadu a vznikol údajný colný dlh. Mal za to, že v prípade začatia trestného stíhania vo veci, colný úrad bol povinný vydať rozhodnutie a vo výroku uviesť, že prerušuje colné konanie do právoplatného skončenia trestného stíhania a po

jeho právoplatnom skončení postupovať vo veci v nadväznosti na to, ako bolo rozhodnuté o predbežnej otázke. V prípade oslobodzujúceho rozsudku nemožno podľa jeho názoru prijať záver, že sa podieľal svojím konaním na odňatí tovaru spod colného dohľadu a je colným dlžníkom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako odvolací súd podľa § 10 ods. 2 O.s.p., preskúmal v medziach odvolania napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.), pričom deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného proti výroku vo veci samej nie je možné vyhovieť, avšak v časti výroku o trovách účastníka konania a trovách štátu je potrebné napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 250i ods. 3 O.s.p. na vady konania pred správnym orgánom sa prihliada, len ak vzniknuté vady mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd v medziach podaného odvolania preskúmal obsah súdneho a administratívneho spisu (v predložennom rozsahu) a dospel k záveru, že skutkové a právne

závery krajského súdu sú vecne správne a preto je dôvod na potvrdenie odvolaním napadnutého rozsudku vo veci samej s doplnením nasledovných dôvodov odvolacieho súdu.

Predmetom súdneho konania v prejednávanej veci na základe podanej žaloby je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bol (v spojení s prvostupňovým rozhodnutím) vymeraný a oznámený žalobcovi a pribratému účastníkovi konania spolu s právnickou osobou S. ako solidárnym dlžníkom colný dlh podľa § 198 ods. 1 a § 198 ods. 3 písm. b/ colného zákona, ktorý vznikol dňa 27. októbra 2000 nezákonným odňatím tovaru s obchodným pomenovaním „D.“ spod colného dohľadu.

Podľa § 2 písm. h/ colného zákona na účely tohto zákona sa rozumie colným dlhom povinnosť osoby zaplatiť príslušné dovozné clo, dane a iné platby pri dovoze alebo v súvislosti s dovozom tovaru (colný dlh pri dovoze) alebo príslušné vývozné clo (colný dlh pri vývoze).

Podľa § 2 písm. o/ colného zákona na účely tohto zákona sa rozumie dlžníkom osoba, ktorej bola uložená povinnosť splniť colný dlh rozhodnutím colného orgánu.

Podľa § 198 ods. 1 colného zákona **colný dlh pri dovoze tovaru, ktorý podlieha dovoznému clu, vzniká jeho nezákonným odňatím spod colného dohľadu.**

Podľa § 198 ods. 2 colného zákona colný dlh vznikne **v okamihu odňatia** tovaru spod colného dohľadu.

Podľa § 198 ods. 3 colného zákona **dlžníkom je**

- a) osoba, ktorá tovar odňala spod colného dohľadu,
- b) každá osoba, ktorá sa na tomto odňatí zúčastnila a bola si vedomá alebo si mala byť vedomá, že tovar sa odníma spod colného dohľadu,**
- c) každá osoba, ktorá získala alebo držala tovar odňatý spod colného dohľadu a v čase získania alebo uschovávaní si bola vedomá alebo si mala byť vedomá, že tovar bol odňatý spod colného dohľadu,
- d) osoba, ktorá má plniť povinnosti, ktoré vyplývajú z dočasného uskladnenia tovaru alebo z režimu, do ktorého bol tovar prepustený.

Podľa § 208 colného zákona ak je za splnenie colného dlhu zodpovedných niekoľko osôb, považujú sa za spoločných a nerozdielných dlžníkov.

Podľa § 270 colného zákona ak tento zákon neustanovuje inak, platia o colných priestupkoch a o konaní pred colnými orgánmi predpisy o priestupkoch a o správnom konaní.

Colným dlhom v zmysle colného zákona bola chápaná povinnosť zaplatiť príslušné dovozné clo, dane a iné platby pri dovoze alebo v súvislosti s dovozom tovaru (v takom prípade išlo o colný dlh pri dovoze) alebo príslušné vývozné clo (v takom prípade išlo o colný dlh pri vývoze). Zvláštnou kategóriou colného dlhu pri dovoze bol colný dlh podľa § 198 colného zákona, ktorý vzniká nezákonným odňatím tovaru podliehajúceho dovoznému clu spod colného dohľadu.

Osobitosť colného dlhu pri nezákonnom odňatí tovaru spod colného dohľadu bola v spojení so zákonným vymedzením dlžníkov, keďže tento finančno-právny inštitút mal tiež sankčný charakter spočívajúci v postihnutí osôb zúčastnených na odňatí tovaru spod colného dohľadu. Dlžníkmi colného dlhu sa tak v prípade odňatia tovaru spod colného dohľadu stávajú aj subjekty, ktoré by inak (keby nedošlo k porušeniu zákona odňatím tovaru spod colného dohľadu) neboli nositeľmi povinnosti zaplatiť colný dlh.

Colný zákon vymedzoval množinu dlžníkov colného dlhu pri nezákonnom odňatí tovaru spod colného dohľadu niekoľkými spôsobmi uvedenými v § 198 ods. 3. **Colné orgány v prejednávanej veci určili dlžníkov podľa ustanovenia § 198 ods. 3 písm. b/ ako osoby, ktoré sa na tomto odňatí zúčastnili a boli si vedomé alebo si mali byť vedomé, že tovar sa odníma spod colného dohľadu.**

Formulácia definície dlžníka colného dlhu pri nezákonnom odňatí tovaru spod colného dohľadu podľa § 198 ods. 3 písm. b/ colného zákona by pri doslovnom výklade tohto ustanovenia mohla viesť k veľmi širokému poňatiu zodpovedných subjektov. Rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa v tomto smere už ustálila na názore, že v každom prípade musí byť preukázaná vedomosť osoby, ktorá sa na odňatí tovaru zúčastnila, o tom, že sa tovar odníma spod colného dohľadu, ktorá musí byť jednoznačná, a k tomu má správny orgán využiť ustanovenia Správneho poriadku – rozsudok Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky, sp. zn. 6Sžf/10/2010 z 19. mája 2010, tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 8Sžf/19/2011 z 22. marca 2012.

Pretože podmienkou zodpovednosti osoby podľa § 198 ods. 3 písm. b/ colného zákona za colný dlh pri nezákonnom odňatí tovaru spod colného dohľadu bola jej vedomosť o tom, že sa tovar odníma spod colného dohľadu, nemožno tu hovoriť o objektívnej zodpovednosti, pretože vedomosť je rozumovou zložkou zavinenia (porovnaj § 5 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinného do 31. decembra 2005, prípadne § 16 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon účinného v súčasnosti). Vôľová zložka zavinenia v ustanovení § 198 ods. 3 písm. b/ colného zákona absentuje, na vyvodenie zodpovednosti za colný dlh podľa tohto ustanovenia bolo preto postačujúce, ak osoba, ktorá sa na odňatí zúčastnila, vedela (bola si vedomá), že tovar sa odníma spod colného dohľadu, bez ohľadu na to, či odňatie chcela alebo s ním bola uzročená.

Ak teda žalovaný v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že colné orgány neskúmali mieru zavinenia jednotlivých účastníkov konania, nepostupovali v súlade so zákonom, pretože boli povinné preukazovať vedomosť žalobcu o tom, že tovar sa odníma spod colného dohľadu. Táto vedomosť nie je prezumovaná, a to ani v prípade, ak ide o colníkov. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že vedomosť o odňatí tovaru spod colného dohľadu sa musí vzťahovať na všetky znaky skutkovej podstaty odňatia tovaru spod colného dohľadu, vrátane tovaru, ktorý sa odníma.

Zákonným predpokladom vzniku colného dlhu podľa § 198 colného zákona bolo jeho nezákonné odňatie spod colného dohľadu (§ 198 ods. 1). Colný dlh teda vznikne odňatím tovaru spod colného dohľadu, ktoré sa uskutočnilo v rozpore so zákonom, t. j. pri ktorom bol porušený zákon v niektorom ustanovení, príp. ustanoveniach. Prvostupňový colný orgán v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že tovar nebol pri vstupe na územie Slovenskej republiky zaregistrovaný colnými orgánmi do registra odoslaného tovaru, pričom žalobcovi a pribratému účastníkovi ako colníkom bol dostatočne známy význam jednotlivých dokladov a ich obeh. Colné orgány vo svojich rozhodnutiach neuviedli, ktoré konkrétne ustanovenia zákona žalobca a pribratý účastník konania porušili – ustálenie príslušných porušených povinností a ich právnej kvalifikácie pritom malo byť súčasťou výrokovvej časti rozhodnutia v záujme jeho zrozumiteľnosti (porovnaj § 47 ods. 2 Správneho poriadku). V dôsledku

absencie uvedenia ustanovení zákona, ktoré boli konaním účastníkov porušené, sú rozhodnutia colných orgánov nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Žalovaný mal nezákonnosť konania žalobcov – **zúčastnenie sa** na nezákonnom odňatí tovaru dostatočne preukázať a v rozhodnutí svoj záver riadne odôvodniť. Poukaz na zaužívanú prax, ba ani na ustanovenia interných predpisov, ak na ne neodkazuje zákon, nezodpovedá zisteniu, že odňatie tovaru spod colného dohľadu bolo nezákonné.

So záverom krajského súdu o zistení skutkového stavu colnými orgánmi, ktorý nie je dostačujúci pre riadne posúdenie veci, sa odvolací súd stotožňuje. Z obsahu rozhodnutí colných orgánov vyplýva, že dokazovanie vykonával len prvostupňový správny orgán, a to stanoviskami colných správ Rumunska a Maďarskej republiky, zisťovaním v evidenciách colných orgánov Slovenskej republiky a výpovedami žalobcu a príbratého účastníka konania urobenými pred Krajským úradom vyšetrovania Policajného zboru Nitra, ktorý v tom čase viedol trestné stíhanie vo veci. Rozhodujúca časť skutkových zistení – prakticky všetky skutkové zistenia vedúce k určeniu žalobcu a príbratého účastníka konania R. V. ako dlžníkov colného dlhu – bola pritom získaná práve z výpovedí v trestnom konaní, ktoré vykonal správny orgán ako listinné dôkazy.

Úvaha žalovaného, že dôkaz získaný v trestnom konaní v rozpore s trestno-procesnými normami nie je nezákonne získaným dôkazom pre správne konanie (ak by preň boli splnené podmienky dokazovania určené v rámci správneho konania), je vo všeobecnej rovine nesprávna. Podľa § 34 ods. 1 Správneho poriadku na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Podmienka zákonnosti dôkazných prostriedkov zakotvená v § 34 ods. 1 Správneho poriadku sa teda nevzťahuje len na ich súlad so Správnym poriadkom, ale s celým právnym poriadkom. Ak je dôkaz získaný v rozpore so zákonom, je nepoužiteľný a rozhodnutie oň nemožno opierať, a to aj vtedy, ak prípadne pôjde o dôkaz pravdivo vypovedajúci o skutkovom stave (porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky, sp. zn. 5 A 127/2002). Zásada voľného hodnotenia dôkazov podľa § 34 ods. 5 Správneho poriadku zároveň znamená, že správny orgán hodnotí dôkazy aj z hľadiska zákonnosti, a to bez ohľadu na ich pôvod.

Odvolačný súd považuje žalobnú námietku žalobcu, že v predmetnom správnom konaní **mal colný úrad vykonať ústne pojednávanie**, za odôvodnenú so zreteľom na povahu veci (§ 21 ods. 1 Správneho poriadku), keďže závažnosť uloženého colného dlhu vzhľadom na jeho výšku bola mimoriadna a **výsluch účastníkov konania** a prípadných svedkov by **bol žiaduci** pre objasnenie veci. Treba preto prisvedčiť krajskému súdu, že v predmetnej veci mali byť zabezpečené aj iné dôkazy než z trestného spisu, aby bol skutkový stav zistený čo najúplnejšie. Nemožno prehliadnuť, že tovar, ktorý bol prepravovaný, sa nenašiel, jeho analýzu colné orgány Slovenskej republiky nevykonali a v tomto smere vychádzali z vyjadrenia orgánov Rumunska.

Čo sa týka odvolacej námietky žalovaného, že rozhodnutie v trestnom konaní vedenom proti žalobcovi a pribratému účastníkovi za trestné činy, ktoré sa im kladú za vinu, nemá vplyv na ich zodpovednosť za colný dlh, Najvyšší súd Slovenskej republiky tejto úvahe pripisuje správnosť, nakoľko skutková podstata colného dlhu pri nezákonnom odňatí tovaru spod colného dlhu sa nezhoduje so skutkovými podstatami trestných činov, z ktorých sú žalobcovia obvinení, pričom aj účel vyvodzovania zodpovednosti za colný dlh nie je len a primárne represívny, ale aj (a hlavne) fiškálny. To však nemohlo ovplyvniť záver o nezákonnosti rozhodnutí colných orgánov, ktoré vychádzali z nedostatočne zisteného skutkového stavu, ako aj z nesprávneho právneho posúdenia veci a ich rozhodnutia sú pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné. Práve žalovaný, ktorý sa v konaní o správnej žalobe proti jeho rozhodnutiu bráni poukazovaním na nesúvislosť konania o vymeraní colného dlhu s trestným stíhaním účastníkov, sa pritom spolu s prvostupňovým správnym orgánom uspokojil so zadovážením zásadných skutkových zistení práve zo zápisníc o výsluchoch, ktoré boli vykonané v trestnom konaní, a ktoré boli aj protichodné, pričom v správnom konaní neboli účastníci konania vypočutí vôbec, ani v záujme odstránenia rozporov v ich výpovediach, resp. v záujme vysvetlenia príčin týchto rozdielov. Uvedený postup žalovaného odvolací súd považuje za závažné pochybenie, odôvodňujúce zrušenie rozhodnutia pre podstatnú vadu konania, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Odvolačný súd zistil, že ku krajským súdom konštatovanej požiadavke jednoznačného preukázania vedomosti žalobcu o odňatí tovaru spod colného dohľadu, je potrebné pridať ďalšiu významnú požiadavku kladenú na preskúmané správne rozhodnutia vo vzťahu k určeniu výšky colného dlhu, a síce požiadavku materiálnej pravdy viažúcu sa k riadnemu

zisteniu skutočností preukazujúcich jednoznačnú identifikáciu tovaru, ktorá je potrebná pre určenie cla, colnej prirážky a vyrubenie nepriamych daní z dovozu tovaru. Prvostupňový colný orgán na stranách 11 a 12 svojho rozhodnutia vymenoval právne predpisy, ktoré boli použité pri vymieraní colného dlhu, vôbec však nekonkretizoval príslušné použité ustanovenia týchto právnych predpisov a nijako nevysvetlil ich aplikáciu v danej veci.

Napádané rozhodnutia colných orgánov vychádzajú z predpokladu, že v motorovom vozidle prepustenom do colného územia Slovenskej republiky bez jeho zaradenia do príslušného colného režimu sa nachádzal etylalkohol. Ako z prvostupňového správneho rozhodnutia vyplýva, pri stanovení tohto predpokladu potrebného na určenie výšky colného dlhu správny orgán vychádzal z obsahu listov Ministerstva financií Rumunska, Generálne riaditeľstvo ciel, č. 255/F zo dňa 7. februára 2001 a č. 45434/F zo dňa 11. októbra 2001 zaslaných colnej správe Slovenskej republiky. Colná správa Rumunska v nich ohľadne vývozu predmetného tovaru DONESTOS-CLUJ oznamuje, že uvedený produkt nie je v Rumunsku registrovaný a nie je predávaný na domácom trhu, pričom laboratórnymi analýzami vzoriek uvedeného produktu zo sudov určených na export bolo zistené, že colnotarifné zaradenie určené pre povrchové látky je nesprávne a tento produkt mal byť deklarovaný ako etylalkohol, čo preukázali aj následné analýzy konštatujúce preparát na báze rafinovaného etylalkoholu 96% vol. s minimálnou koncentráciou etylalkoholu 94,7% vol. pri teplote 20°C. Odvolací súd zistil, že v predloženom administratívnom spise sa vyššie uvedené listy rumunských colných orgánov spolu s výsledkami analýz sporného tovaru, ani ich úradné preklady, nenachádzajú. V tomto ohľade sú rozhodnutia správnych orgánov nepreskúmateľné a nemajú podklad v predloženom spisovom materiáli. Z poukazu uvedeného v odôvodnení preskúmaného prvostupňového rozhodnutia na oznámenia medzinárodnej výmeny informácií o chemickej analýze sporného tovaru nevyplýva, že by sa výsledky analýzy výslovne viazali k obsahu nákladu motorového vozidla prevážajúceho tovar, ktorý mal byť nezákonne odňatý spod colného dohľadu konaním žalobcov. Vzhľadom k tomu, že vzorky sporného tovaru neboli pri jeho prepustení do colného územia Slovenskej republiky bez zaradenia do colného režimu odobraté a podrobené analýze a tento tovar sa nikdy nenašiel, nemožno jednoznačne určiť tovar, z ktorého sa má vypočítať výška colného dlhu (cla, spotrebnej dane, DPH a dovoznej prirážky). Presnú identifikáciu a zloženie sporného, spod colného dohľadu odnímaného tovaru nepoznal žalobca, pribratý účastník konania, ale ani colný orgán rozhodnutím oznamujúci im ako dlžníkom výšku colného dlhu.

Z takto nespoľahlivo zisteného skutkového stavu veci, t. j. nespoľahlivo zistených skutočností potrebných na určenie daňových povinností a cla, nemôže rozhodnutie určujúce svojim výrokom peňažné povinnosti účastníkov colného konania vychádzať. Tovar, z ktorého sa má určiť colný dlh pozostávajúci z cla, colnej prirážky a nepriamych daní, musí byť identifikovaný nezameniteľným spôsobom, aby predmet cla a zdanenia bezpochyby zodpovedal tovaru, ktorý podlieha podľa príslušných zákonov clu a zdaneniu.

V odôvodnení prvostupňového rozhodnutia colný úrad uviedol, že v danej veci je nesporné, že existujú aj ďalší dlžníci, ktorí odňali tovar colnému dohľadu a ktorí sa toho zúčastnili, pričom polícia obvinila niekoľko ďalších osôb z trestného činu, avšak týmto osobám dosiaľ vina nebola preukázaná a colné orgány nedisponujú dôkazmi oprávňujúcimi voči nim začať konanie. Z uvedeného odvolaciemu súdu vyplýva, že colné orgány majú podozrenie o odňatí tovaru spod colného dohľadu nezákonným konaním ďalších osôb, avšak sami nevykonávajú dokazovanie, ale očakávajú od orgánov činných v trestnom konaní, či im bude preukázaná vina, aby mohli aj týmto osobám ako dlžníkom rozhodnutím oznámiť colný dlh. To je však v rozpore s postupom colných orgánov pri preukazovaní zavinenia žalobcu, ktorému taktiež v čase vydania napadnutých správnych rozhodnutí, a ani dosiaľ, nebola v trestnom konaní právoplatným rozhodnutím preukázaná vina na skutkovom základe, ktorý bol taktiež podkladom pre vydanie preskúmaných rozhodnutí colnej správy.

Konštrukcia definície určujúcej colného dlžníka v spojení s definíciou colného dlhu pri dovoze tovaru podliehajúceho clu určuje účel uvedenej normy, ktorým okrem zabezpečenia inkasa daňových a colných príjmov do štátneho rozpočtu, je potrestať osoby konajúce v rozpore so zákonom prenesením daňových a colných povinností na ne a tým docieľiť individuálnu a generálnu prevenciu za účelom odradiť, resp. zabrániť podobnému nezákonnému konaniu pri dovoze zákonom určených druhov tovaru. Takto chápaný zmysel právnej normy korešponduje s cieľmi a úlohami colnej správy, ktorými, okrem iného, sú pátranie po tovare, ktorý unikol colnému dohľadu, po osobách porušujúcich colné predpisy a spolupráca v boji proti pašovaniu.

Vzhľadom aj na represívny a preventívny účel uvedenej právnej normy, hoci táto nie je upravená v colnom zákone ako priestupok alebo colný delikt, spôsob určenia colného dlhu

ako i jeho dlžníka, má pôsobiť ako finančná sankcia, trest pre osoby odlišné od zákonom výslovne taxatívne a explicitne určených osôb povinných platiť predmetné fiškálne povinnosti. Tu je už na mieste konštatovanie, že sa k administratívne charakteru uvedenej normy, určujúcej daňové a colné povinnosti, v kontexte judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva pre účely Dohovoru, ktorým je Slovenská republika viazaná, pridáva aj jej trestný charakter.

Európsky súd pre ľudské práva vo viacerých svojich judikátoch dospel k záveru, že akékoľvek verejnoprávne ustanovenie sankčnej povahy nie je možné posudzovať podľa ich označenia, ale podľa obsahu a účelu. Pojem „trestné obvinenie“ sa týka rozhodovania o akomkoľvek protiprávnom konaní, ktoré je postihnutelné trestom, teda nie len o postihu za súdne delikty (TČ), ale i za správne delikty fyzických aj právnických osôb (Pavel Mates a kol., Základy správneho práva trestného, Beckovy mezioborové učebnice, 2008, str.35).

Do praxe sa ustanovenia § 198 colného zákona premietajú tak, že správny orgán, colný úrad, rozhoduje, kto spôsobil vznik colného dlhu pri dovoze tovaru, teda kto nezákonným spôsobom vykonal jeho odňatie spod colného dohľadu a následkom tohto konania sa stáva dlžníkom, t. j. vinníkom a zároveň mu určuje trest spočívajúci vo vyrubení colného dlhu, pozostávajúceho okrem iného aj z daňových povinností na nepriamych daniach. V tomto ohľade, za týchto podmienok colný úrad rozhoduje o vine na nezákonnom konaní s následkom odňatia clu podliehajúceho tovaru spod colného dohľadu, ako i o ich treste za toto nezákonné konanie v podobe určenia colných a daňových povinností.

Pre porovnanie a úplnosť odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že tento proces uloženia peňažnej povinnosti vyrubením colného dlhu colníkom nemožno zrovnávať s procesom vyrubovania daňových povinností daňovými orgánmi, prípadne správcami dane (napr. obcami) zamestnancom daňovej správy v prípadoch, kedy sa títo zamestnanci sami stávajú na základe príslušných hmotnoprávných predpisov upravujúcich jednotlivé druhy daňových povinností daňovými subjektmi (napr. zamestnanec správcu dane je daňovým subjektom na dani z príjmu alebo napr. dane z nehnuteľností). Je tak z toho dôvodu, že v naznačených prípadoch sa zamestnanci správcu dane stávajú daňovými subjektmi na základe vopred predvídateľných skutočností a podmienok stanovených zákonom pre ten ktorý druh dane, avšak splnenie týchto podmienok nie je závislé na posúdení protizákonnosti

ich konania, prípadne na posúdení subjektívnej stránky ich protizákonného konania orgánom, ktorý rozhoduje o vzniku a výške ich daňovej povinnosti tak, ako to je v prípade určenia colného dlhu žalobcom - colníkom podľa § 198 ods. 3 písm. b/ colného zákona.

Vzhľadom k tomu, že v danej veci bolo podstatným a nevyhnutným predpokladom na vyvodenie zodpovednosti žalobcu a pribratého účastníka konania za vzniknutý colný dlh preukázanie ich protiprávneho konania, resp. realizovanie úkonov colného dohľadu v rozpore s colným zákonom a so záväznými služobnými postupmi. Odvolací súd preto konštatuje, že také konanie žalobcu a pribratého účastníka konania, ako colníkov, bolo v prvom rade potrebné skúmať v konaní o porušenie služobnej disciplíny (§ 43, § 44 colného zákona), s vykonaním úplného dokazovania v správnom konaní. Keďže také dokazovanie vykonané nebolo, možno sa stotožniť s právnym názorom krajského súdu, že žaloba bola dôvodná a napadnuté rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov vychádzali z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci.

K uvedenému odvolací súd pridáva konštatovanie nepreskúmateľnosti správnych rozhodnutí pre neúplnosť administratívneho spisu a nedostatok administratívnej zodpovednosti žalobcu a pribratého účastníka konania vo vzťahu k oznámeniu im colného dlhu ako dlžníkom podľa § 198 ods. 1 a ods. 3 písm. b/ v spojení s § 208 colného zákona z dôvodu absencie podmienok zaručujúcich nestranné a nezaujaté konanie o colnom dlhu. To sú dôvody na zrušenie preskúmaných správnych rozhodnutí súdom a vrátenie veci na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa však nemohol stotožniť s názorom krajského súdu, že v zmysle § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. bola v konaní správneho orgánu zistená vada, ktorá mala vplyv na zákonnosť rozhodnutia, spočívajúca v neumožnení žalobcovi nazrieť do spisu napriek jeho žiadosti. Záver súdu prvého stupňa, že *„nazeranie do spisu účastníkom správneho konania a nazeranie do spisu jeho právnym zástupcom sú dve samostatné práva, ktoré nie je možné zamieňať a nie je možné nahradiť uplatnené právo účastníka správneho konania o nazretie do spisu poskytnutím týchto práv iba nazeraním právnym zástupcom v prípade, že si účastník správneho konania vymienil, že chce do spisu nazrieť osobne sám, nakoľko právny zástupca účastníka nemusí bezpodmienečne mať tak rozsiahle vedomosti o skutku a prejednávanej veci ako účastník správneho konania a takto by mu mohli „ujstí“*

súvislosti vyplývajúce zo spisu z výsluchu svedkov o ostatných dôkazoch, ktoré môžu svedčiť v prospech žalobcu, čím by tento mohol byť jednoznačne ukrátený na svojich právach“ nie je možné považovať za správny. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd odkazuje na základné pravidlá konania, medzi ktoré patrí povinnosť správnych orgánov postupovať v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania a dať im vždy príležitosť, aby mohli účinne obhajovať svoje práva, najmä vyjadriť sa k podkladom pre rozhodnutie. Ustanovenie § 23 Správneho poriadku je v podstate konkretizáciou tejto zásady, pričom oprávnenie týkajúce sa účastníka konania sa vzťahuje aj na jeho zástupcu. To znamená, ak bolo advokátovi udelené plnomocenstvo na celé konanie, je oprávnený na všetky procesné úkony, ktoré môže robiť účastník, vrátane tých procesných úkonov, na ktoré ho účastník výslovne nespĺnomocnil. Toto pochybenie však nemá za následok nezákonné rozhodnutie krajského súdu, ktoré je vo výroku vo veci samej vecne správne.

Vzhľadom na vyššie uvedené a v spojení s citovanými ustanoveniami zákonov odvolací súd dospel k záveru, že námietky žalovaného vznesené v odvolaní proti výroku vo veci samej nie sú dôvodné, a preto rozhodol podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Nakoľko podľa § 2 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 4 ods. 1 a ods. 3 písm. a/, písm. q/ a § 10 ods. 1 veta prvá zákona č. 333/2011 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. januára 2012 právomoc a pôsobnosť Colného riaditeľstva Slovenskej republiky prešli na jeho právneho nástupcu, Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s ustanovením § 107 ods. 4 O.s.p. v spojení s § 250 ods. 4 O.s.p. koná s týmto právnym nástupcom pôvodne uvádzaného žalovaného.

Krajský súd výrokom o trovách účastníka konania vyslovil, že právnenému zástupcovi žalobcu priznáva náklady právneho zastúpenia v sume 2923,90 €. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie je v tejto časti rozhodnutia absolútne nepreskúmateľné a nejasné, keď krajský súd len uviedol, že „podľa § 250k ods. 1 O.s.p. vzhľadom na plný úspech v konaní priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania, pričom tieto pozostávajú z troch úkonov právnej pomoci stanovenej podľa § 16 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) v hodnote 947,29 €

za úkon a 3x režijný paušál po 3,85 €, ako aj náhrady zaplateného súdneho poplatku v sume 66,38 €.“ Takéto odôvodnenie nemožno považovať za presvedčivé a vydané v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p.

Na odôvodnenie výroku o trovách konania sa vzťahujú rovnaké požiadavky ako na odôvodnenie výroku vo veci, čo sa týka jeho jasnosti, jednoznačnosti a zrozumiteľnosti tak, aby účastníkovi z neho bolo zrejmé, prečo mu bola uložená povinnosť náhrady trov konania a ako súd dospel k výslednej sume náhrady trov konania, vrátane údaju, na základe ktorých právnych predpisov. Rozsudok krajského súdu túto požiadavku nespĺňa.

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu, je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (resp. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd). Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky táto požiadavka v prejednávanej veci zo strany krajského súdu nebola splnená ústavne akceptovateľným spôsobom, a preto neostávalo než konštatovať, že napadnutým rozsudkom sa v uvedenej časti účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, za aké úkony patrí advokátovi odmena a prečo ju súd prvého stupňa priznal odlišne od vyčíslenia trov, zaslaného mu dňa 29. apríla 2010. Rovnako sa nevysporiadal so skutočnosťou, prečo nebola priznaná náhrada za uplatnené hotové výdavky a náhrada za stratu času.

Odvolačí súd dáva do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 92/09-9 zo dňa 1. apríla 2009, ktorým vyslovil, že aplikácia ustanovenia § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. je v konaniach o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku odôvodnená ústavne konformným spôsobom (dostatočne a relevantne) a názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o aplikácii predmetného ustanovenia citovanej vyhlášky v rámci konaní v správnom súdnictve nemožno považovať za arbitrárny.

Z tohto dôvodu je potrebné v prejednávanej veci vychádzať pri rozhodovaní o náhrade trov konania z ustanovenia § 13 ods. 6 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. a základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby odvodiť z výpočtového základu zisteného podľa § 1 ods. 3 citovanej vyhlášky. V správnom súdnictve nie je teda možné priznať odmenu advokáta za poskytovanie právnych služieb podľa § 13 ods. 1 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. a to z dôvodu, že správne súdnictvo je založené na preskúmvaní zákonnosti rozhodnutí a postupov správnych orgánov, t.j. pri aplikácii verejných práv správnymi orgánmi.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na nesprávnosť zaslaného vyčíslenia trov súdneho konania, keďže odmena za 1 úkon právnej služby v roku 2004 bola v zmysle § 13 ods. 6 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. v znení platnom a účinnom k augustu 2004 - 1/10-ina z výpočtového základu, teda po prepočte na euro 45,14 € /1360 Sk/; režijný paušál bol 4,51 € /136 Sk/.

Výrokom o trovách štátu súd prvého stupňa rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť na účet tamojšieho súdu náhradu nákladov za preklad vo výške 465 €. V odôvodnení uviedol, že „súd zaviazal zaplatiť žalobcovi náklady za odmenu za preklad z jazyka slovenského do jazyka rumunského prekladateľa Mgr. P. A. v sume 365 € a prekladateľky Mgr. I. D. vo výške 100 €“. Nadväzujúc na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že aj v tejto časti je odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu nepreskúmateľné a nejasné, nakoľko z neho nie je zrejmé na základe ktorých právnych predpisov súd dospel k výslednej sume náhrady trov konania štátu. Súčasne odvolací súd poukazuje na závažné pochybenie súdu prvého stupňa, keď o odmene prekladateľa Mgr. P. A. rozhodol uznesením č. k. 1S/296/2004-106 až dňa 22. júna 2010, pričom napadnutý rozsudok bol vydaný už dňa 28. apríla 2010, teda v čase vyhlásenia rozsudku krajský súd priznal náhradu trov konania štátu len na základe predloženého vyúčtovania prekladateľa.

Rozsudok v časti o trovách účastníka konania a o trovách konania štátu je preto podľa odvolacieho súdu nepreskúmateľný a krajský súd ním žalovanému odňal možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), pretože takto žalovaný nemal žiadnu možnosť zistiť z vyššie citovaného odôvodnenia, či trovy boli vyčíslené správne a z čoho vôbec pozostávali.

Z uvedených dôvodov odvolací súd výrok krajského súdu o trovách účastníka konania a výrok o trovách konania štátu v zmysle § 221 ods. 1 psím. f/ O.s.p. zrušil a postupom podľa § 221 ods. 2 O.s.p. mu v tejto časti vrátil vec na nové konanie, v ktorom bude jeho úlohou zaoberať sa výškou uplatnených trov v zmysle vyhlášky č. 163/2002 Z.z. ako aj opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania štátu a uvedené riadne a zrozumiteľne odôvodniť.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd s poukazom na § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s ust. § 246c veta prvá O.s.p. a ust. § 224 ods. 1, 2 O.s.p. v súlade s § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi ich náhradu nepriznal hoci by mu v zmysle citovaných ustanovení bola prislúchala, pretože si ju neuplatnil a žalovanému preto, že bol neúspešný.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. marca 2013

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská